

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: 0 2 5 6 9 - 0 / 2023		
Érkezett: 2023 NOV 2 9.		
Érkezés módja		
☒ POSTÁN	☐ @	☐ EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet:	Kezelőiroda: <i>[Signature]</i>

Budapest Környéki Törvényszék

Az ügy száma: 104.K.700.188/2023/9.

A felperes: [REDACTED]

Az alperes: Heves Vármegyei Kormányhivatal
[REDACTED]

Az alperes képviselője: [REDACTED] kamarai jogtanácsos

A per tárgya: erdészeti ügyben hozott közigazgatási határozat megtámadása

V É G Z É S

A bíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, és indítványozza a veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és ezen rendelkezés megsemmisítését.

A bíróság indítványozza továbbá az alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezés általános és a Budapest Környéki Törvényszék 104.K.700.188/2023. ügyszám alatt folyamatban lévő perében történő alkalmazási tilalmának elrendelését.

A bíróság a peres eljárást az alkotmánybírósági eljárás befejezéséig felfüggeszti.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] I. Az ügy rövid ismertetése, az indítvány indokai
- [2] A Budapest Környéki Törvényszék előtt 104.K.700.188/2023 számon indult közigazgatási peres eljárásban a felperes a Heves Megyei Kormányhivatal HE/EO/6943-5/2022 számú határozatát támadta. A támadott határozatban a hatóság a felperes védett természeti területen található [REDACTED] 8/Q, 8/K jelű erdőrészek erdőterv módosítására irányuló kérelmét elutasította, tekintettel arra, hogy a Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi, Hulladékgazdálkodási és Bányafelügyeleti Főosztálya szakkérdés vizsgálatát követően HE/EO/06943-2/2022 számú természetvédelmi szakvéleményében megállapította, hogy a kérelmező erdőgazdálkodási tevékenységét érintő [REDACTED] 8/Q erdőtervi jelű erdőrészletre vonatkozóan az erdőterv kérelem szerinti módosítás a természet védelmére vonatkozó nemzeti és európai uniós jogi követelményeknek nem felel meg. A kérelemben a felperes [REDACTED] 8/Q jelű erdőrészlet vonatkozásában TRV felhasználási mód

(tarvágás), valamint a természetes sarjeredetű akác célállomány és felújítási mód engedélyezését kérte a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja alapján, amely szerint védett természeti területen idegenhonos fafajokból álló állomány kitermelése után az erdő felújítása során – a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 33. § (3) bekezdésében foglaltaktól eltérően – nem szükséges fafajcserés szerkezetváltást végezni, és az erdőfelújítás természetes úton is elvégezhető.

- [3] Az alperes a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontját mérlegelést engedő normaként értékelte és megállapította, hogy az nem kötelező érvényű rendelkezés, ezért a fafajcserés szerkezetváltás elrendelését nem zárja ki. Ennek alapján megállapította, hogy kérelmező ügyében a fafajcserés szerkezetváltás mellőzésének nincs helye, így határozatát a Korm. rendelet alkalmazásának mellőzésével hozta meg.
- [4] A felperes keresetében sérelmezte, hogy az alperes határozatában a Korm. rendelet rendelkezésével ellentétes, a rendelet céljaival szemben álló, jogszabálysértő határozatban utasította el a kérelmét.
- [5] Az Alaptörvény Állam fejezet 24. cikk (2) bekezdés b) pontja szerint, az Alkotmánybíróság bírói kezdeményezésre soron kívül, de legkésőbb kilencven napon belül felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 25. § (1) bekezdése szerint, ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli [...], – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján, az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.
- [6] A bíróság az előtte folyamatban lévő ügyben a 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja alaptörvény-ellenességének észlelése következtében kezdeményezi az Alkotmánybíróság eljárását az alábbiak szerint.
- [7] II. Az Alaptörvény megsértett rendelkezései és a vizsgálandó jogszabályi rendelkezés
- [8] Magyarország Alaptörvénye Alapvetés P) cikk (1) bekezdése alapján a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége. A Szabadság és felelősség fejezet XXI. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez. Az Állam fejezet 53. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy a Kormány különleges jogrendben rendeletet alkothat, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – egyes törvények alkalmazását felfüggesztheti, törvényi rendelkezésektől eltérhet, valamint egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat.
- [9] A veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkalmazásáról szóló 287/2022 (VIII.4.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja alapján védett természeti területen idegenhonos fafajokból álló állomány kitermelése után az erdő

felújítása során – a Tvt. 33. § (3) bekezdésében foglaltaktól eltérően – nem szükséges fafajcserés szerkezetváltást végezni, és az erdőfelújítás természetes úton is elvégezhető.

[10] III. A sérelmezett jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének indokai

[11] Az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése szerinti egészséges környezethez való jog kapcsán az Alkotmánybíróság a 3068/2013. (III. 14.) AB határozatában megállapította, hogy az „Alaptörvény szövege az egészséges környezethez való jog tekintetében megegyezik az Alkotmány szövegével, ezért az egészséges környezethez való jog értelmezése során az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban tett megállapítások is irányadónak tekinthetők,” így a 28/1994. (V. 20.) AB határozat megállapításai továbbra is irányadóak. E határozatában a testület amellett foglalt állást, hogy az egészséges környezethez való jog egy sajátos, a többi alapjogtól eltérő alkotmányos jog, amely több, mint pusztán államcél. E harmadik generációs jog egy olyan sajátos alapjog, amelynek az objektív, intézményvédelmi oldala túlnyomó és meghatározó. Mindezekre tekintettel rögzítette az Alkotmánybíróság a non-derogation elvét, azaz, hogy a környezethez való jog intézményes védelmének mértéke nem tetszőleges; a természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjét az állam nem csökkentheti, kivéve, ha ez más alkotmányos jog vagy érték érvényesítéséhez elkerülhetetlen. A védelmi szint csökkentésének mértéke az elérni kívánt célhoz képest ekkor sem lehet aránytalan, ahogyan azt számos alkalommal megerősítette az Alkotmánybíróság {16/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [80]; 3223/2017. (IX. 25.) AB határozat, Indokolás [27]}. Az újabb gyakorlat a jogot korábban személytelenül kezelő gondolkodás terén hozott változást és az embert tekinti elsődlegesen az egészséges környezethez való jog alanyának {17/2018 (X.10. AB határozat, Indokolás [87]}. A környezet védelmét az Alkotmánybíróság tágra értelmezi, így az a szűk értelemben vett természetvédelem mellett többek között erdőgazdálkodási ügyek tárgyában is relevanciával bír {14/2020. (VII. 6.) AB határozat}.

[12] Az egészséges környezethez való jog szoros kapcsolatban áll az Alaptörvény P) cikkében foglalt jövő nemzedékek érdekeinek védelmével. Az utóbbi időben egyre inkább elismerést nyer, hogy az egészséges környezethez való jog nem csak individuális alapjog, hanem alanya kollektíven az emberek jelen és jövő nemzedékei is. A XXI. cikkben rögzített egészséges környezethez való jog államcélként megjelenő intézményvédelmi oldalának konkrétabb manifesztációja a P) cikk, amely a nemzet közös örökségének védelmi kötelezettségét írja elő. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata a visszalépés tilalmának érvényesülését a P) cikk tekintetében is megkívánja {28/2017. (X. 25.) AB határozat, Indokolás [28], [30], [73]}. Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint visszalépést eredményezhet a biológiai sokféleség hanyatlása is. {28/2017. (X. 25.) AB határozat, Indokolás [74]}. Az Alkotmánybíróság elvi élel mondta ki, hogy a P) cikk a nemzedékek közötti méltányosságot is megjeleníti, amely a jelen generációkat kötelezettségekkel terheli, így például a természeti erőforrások minőségének és a hozzáférés lehetőségének megőrzésével {13/2018. (IX. 4.) AB határozat, Indokolás [13]}.

[13] A P) cikk (1) bekezdése kapcsán állapította meg az elvi jelentőségű 14/2020. (VII. 6.) AB határozat, hogy az „a public trust környezeti és természeti értékekre vonatkozó koncepciójának alkotmányjogi megfogalmazásán alapul, melynek lényege, hogy az állam a jövő nemzedékek mint kedvezményezettek számára egyfajta bizalmi vagyongazdálkodóként kezeli a rá bízott természeti és kulturális kincseket, és a jelen generációk számára csak addig a mértékig teszi lehetővé ezen kincsek használatát és hasznosítását, ameddig az a természeti és kulturális értékeket mint önmagukért is védelemben részesítendő vagyontárgyak hosszú távú fennmaradását nem veszélyezteti. Az államnak ezen kincsek kezelése és az arra vonatkozó

szabályozás megalkotása során egyaránt tekintetbe kell vennie a jelen és a jövő generációk érdekeit. A természeti és kulturális erőforrások jövő nemzedékek számára történő megőrzésének magyar Alaptörvényben található szabálya ily módon az újonnan kialakult és megszilárdult univerzális szokásjog részének is tekinthető, és kifejezi az alkotmányozó elköteleződését a környezeti, természeti és kulturális értékek fontossága és megőrzése iránt.”

- [14] Az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdése lehetővé teszi, hogy a Kormány különleges jogrendben olyan rendeletet alkosson, amellyel – sarkalatos törvényben meghatározottak szerint – törvényi rendelkezésektől eltérést enged. A védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. § (3) bekezdése szerint a Kormány az előbbi hatáskörét a veszélyhelyzetet kiváltó esemény megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása céljából gyakorolhatja. A 81. § (1) bekezdése alapján a 80. § (3) bekezdése szerinti célok érdekében az alapvető jogok korlátozására kizárólag a különleges jogrendet kiváltó eseményhez igazodó feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan kerülhet sor. Jelen ügyben az Alkotmánybíróságnak arra kell választ adnia, hogy az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésében deklarált alapjog korlátozására az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében lefektetett követelményeknek megfelelően, a 2021. évi XCIII. törvény 81. § (1) bekezdésével összhangban a különleges jogrendet kiváltó eseményhez igazodó feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan került-e sor.
- [15] E körben szükséges megemlíteni az Alkotmánybíróságnak az erdők jelentőségéről tett megállapításait, miszerint az „erdő a szárazföld legösszetettebb természeti (ökológiai) rendszere, amely elsősorban a környezetre gyakorolt hatásai miatt az egészséges emberi élet alapvető feltétele. Az erdő a környezeti elemek funkcionális működése és védelme mellett meghatározza a táj jellegét, kiemelten segíti a biológiai sokféleség megőrzését, szebbé, komfortosabbá és egészségesebbé teszi az emberi környezetet, valamint folyamatosan megújuló természeti erőforrásként energiahordozót és élelmet is termel. Mindezek miatt az erdő fenntartása és megóvása az állam és az egész társadalom érdeke, védelmi és közjóléti szolgáltatásai minden embert megilletnek, ezért az erdőt csak a közérdekléssel összhangban szabályozott módon lehet használni. Az erdők tekintetében a »nemzet közös örökségének státusa« azt is jelenti, hogy az erdők megóvása az államra, az erdőtulajdonosokra, az erdőgazdálkodókra, de még az erdőt szabadon használókra is kötelezettségeket hárít. A kötelezettségek különösen az államot, az erdőtulajdonosokat és az erdővel rendelkezni jogosultakat érintik azáltal, hogy a tulajdonnal való rendelkezés, illetőleg az erdőgazdálkodás teljes és feltétlen szabadsága helyébe a felelős, fenntartható gazdálkodást megvalósító, a jövő nemzedékek érdekeit is figyelembe vevő erdőhasználat követelménye lép. Az erdők megóvása alapvető jelentőséggel bír a biológiai sokféleség megőrzése mint a nemzetközi közösség mint egész akaratát tükröző, a nemzetközi jog feltétlen alkalmazást igénylő szabálya érvényesülése szempontjából.” {14/2020. (VII. 6.) AB határozat, Indokolás [23], [24]}. Külön kiemelendő, hogy az Alkotmánybíróság az állami és magántulajdonú erdők megóvásának kötelezettségét a történeti alkotmány olyan vívmányának tekinti, melyet az Alaptörvény értelmezése során az R) cikk (3) bekezdésének megfelelően figyelembe kell venni. {14/2020. (VII. 6.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [16] Ezen információk birtokában célszerű elvégezni a szükségességi-arányossági tesztet a jogszabályi rendelkezés tekintetében. Veszélyhelyzet idején az általános alapjogi tesztet úgy kell alkalmazni, hogy a legitim célként más alapjog védelme mellett a veszélyhelyzetet kiváltó esemény megelőzése, kezelése, felszámolása, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása is szolgálhat, azonban kizárólag a különleges jogrendet kiváltó eseményhez igazodó

feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan kerülhet sor az alapjog korlátozására. A Korm. rendeletet a Kormány a szomszédos országban fennálló fegyveres konfliktus, illetve humanitárius katasztrófa magyarországi következményeinek elhárításáról szóló 2022. évi VI. törvény 2. § (1) bekezdése szerinti országgyűlési felhatalmazás alapján alkotta. A törvény preambuluma szerint a Hazánk szomszédságában zajló orosz-ukrán háború megváltoztatta az európai gazdasági helyzetet is és ezen gazdasági változások következményeinek kivédéséhez Hazánknak biztosítania kell a hatékony, gyors nemzeti válaszok kialakításának lehetőségét. A Korm. rendelet célja tehát az orosz-ukrán háború miatt megváltozott energiapiaci gazdasági változások kezelése érdekében a veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges eltérő szabályok alkotása.

- [17] A Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt, az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdését korlátozó rendelkezés legitim indokkal bír, hiszen célja a különleges jogrendet kiváltó esemény gazdasági következményeinek enyhítése, kezelése, továbbá káros hatásainak megelőzése, illetve elhárítása. A rendelkezés a cél elérésére azonban nem alkalmas, továbbá az elérni kívánt céllal sem arányos, mivel – a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésével szemben – nem csupán a fakitermelési korlátozások alkalmazásának félretételét teszi lehetővé az energiaválság enyhítése érdekében, hanem a különleges jogrendet kiváltó esemény gazdasági következményeinek enyhítésével összefüggésben nem lévő, a faállomány kitermelését követő erdőfelújítási kötelezettséggel kapcsolatos törvényi rendelkezések alkalmazásának mellőzését írja elő, amelyek nincsenek kihatással a veszélyhelyzet gazdasági következményeinek enyhítésére. A Kormány rendeletében az egészséges környezethez való alapjog védelmének Tvt.-ben biztosított szintjét a veszélyhelyzet alatt a különleges jogrendet kiváltó eseményhez igazodó feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan csökkentheti. A Tvt. 33. § (3) bekezdés b) pontja azt írja elő, hogy a kitermelést követően az erdőfelújítást a termőhelynek megfelelő őshonos fajokkal és természetes felújítási módszerekkel kell végezni. Tekintettel arra, hogy e norma nem a fakitermelést korlátozza, hanem az Alaptörvény XXI. és P) cikkével összhangban a természeti erőforrások védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése érdekében a fakitermelést követően határoz meg természetvédelmi kötelezettségeket, így logikailag nem támasztható alá, hogy a Tvt. 33. § (3) bekezdés b) pontjától való eltérés lehetővé tétele közvetlenül a veszélyhelyzet gazdasági következményeinek enyhítésére szolgálna. Nem belátható, hogy a biodiverzitás és az erdők természetességének megőrzése érdekében kötelező őshonos fafajokkal történő erdőfelújítási kötelezettség hátráltatná a veszélyhelyzeti védekezést, ugyanis e rendelkezés célja a jövőre irányul és a jelenben e kötelezettség teljesítése mellett a fakitermelés változatlanul lehetséges. Az alkalmassági teszt nem jelent mást, mint hogy a jogkorlátozás megfelelő eszköz a kitűzött cél eléréséhez és így észszerű kapcsolat van a korlátozás legitim célja és eszköze között. Az előbbieken kifejtettek szerint a fafajcserés erdőfelújítási kötelezettség és a veszélyhelyzet következményeinek elhárítása között nincs kapcsolat.
- [18] Amennyiben a veszélyhelyzet gazdasági következményeinek enyhítését szolgálná a Korm. rendelet 2. § (1) bekezdésének a) pontja, akkor sem felelne meg az arányosság követelményeinek, ugyanis az általa lehetővé tett erdőterv-módosítások a veszélyhelyzet időszakán túlnyúlóan, több évtizedre kihatóan meghatároznák az erdő faállományát, megghiúsítva a Tvt. 33. § (3) bekezdés b) pontjában rögzített, idegenhonos inváziós fajok visszaszorítására irányuló természetvédelmi célt.
- [19] A hazai természetvédelem kiemelt céljaként jelenik meg a biológiai sokféleség megőrzése és annak elősegítése érdekében az idegenhonos, agresszívan terjedő fajok (pl. a fehér akác)

visszaszorítása. Ennek érdekében a védett természeti területen álló erdők kezelésének természetvédelmi célkitűzései között szerepel az erdők szerkezetátalakítása során a nem őshonos faállományok lecserélése őshonos faállományokra. Különösen fontos ez annak tükrében, hogy a természetes életközösségekre napjainkban az idegenhonos inváziós fajok terjedése jelenti az egyik legnagyobb veszélyt, hiszen ezek kiszorítják az őshonos növényeket és állatokat. Visszaszorításuk a további terjedés megakadályozása mellett azért sürgető, mert idegenhonos jellegüknel fogva jóval kevesebb fajnak biztosítanak táplálékot, élőhelyet. A fehér akác emellett a talajt is degradálja, ezzel csökkentve a honos vegetáció megtelepedésének esélyét, így csökkentve a biológiai sokféleséget.

[20] A hosszútávú természetvédelmi célok megvalósulását hátráltató alapjog-korlátozás abban az esetben lenne alkotmányosnak tekinthető, ha feltétlenül szükséges volna, azaz nem lenne más, az alapjogot kevésbé korlátozó megoldás a jogalkotó kezében, amellyel a konkuráló alkotmányos cél elérhető, továbbá az okozott alapjogsérelemmel arányos. A Korm. rendeletben foglalt alapjog-korlátozás esetében a megvalósítani kívánt cél elérésére való alkalmatlanság megállapítását követően ezen feltételek vizsgálata már nem is volna szükséges, de a bíróság erre is kitér, számolva azzal, hogy amennyiben az Alkotmánybíróság megállapítaná, a korlátozás cél elérésére való alkalmasságát, ezek vizsgálata is szükséges.

[21] A jogkorlátozás nem tekinthető szükségesnek, mivel a cél elérésére rendelkezésre áll más olyan eszköz is, amely nem vagy kevésbé korlátoz alapjogot. Az energiaválság mint a veszélyhelyzet egyik következményének elhárításához szükséges fűtést biztosító anyag, energia beszerezhető abban az esetben is, amennyiben a fafajcserés szerkezetváltás elvégzését a törvény előírja, hiszen az magát a fakitermelést nem tiltja, valamint egyéb energiahordozók felhasználásával is elérhető a cél. A jogkorlátozás ennek alapján szükségtelennek bizonyul szemben a Korm. rendelet 1. § (1) bekezdésében foglalt jogkorlátozással, amelynek szükségessége igazolható, hiszen az magára a fakitermelésre irányul és nem az azt követő erdőfelújítási kötelezettségre. A kívánt cél a jogkorlátozás nélkül is elérhető lenne, hiszen a lakosság tűzifaigényének ellátását nem hátráltatja a védett természeti területeken őshonos fafajokkal történő szerkezetváltás előírása, attól a fakitermelés a jelenben minden további nélkül elvégezhető a tűzifaigény kielégítésére. A hatályos szabályozás azon az áron biztosítja az esetlegesen megnövekedett tűzifaigény kielégítését, hogy visszaveti a környezetvédelmi célok érvényesülését; a kifejtettek alapján úgy, hogy nem ez a legenyhébb eszköz a cél elérésére.

[22] A Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontjában foglalt alapjog-korlátozás nem áll arányban az elérni kívánt céllal. A veszélyhelyzet okozta gazdasági változások következményeinek kivédéséhez közvetlenül nem járul hozzá, közvetetten is csak úgy, hogy a fafajcserés szerkezetváltás mellőzésének lehetővé tételével bátorítja az erdőgazdálkodókat a szokásosnál valamivel több fakitermelésre. Mindazonáltal a természetvédelmi célok megvalósulását évtizedekre visszaveti azzal, hogy az idegenhonos inváziós fajok biológiai sokféleséget romboló hatásait hosszútávon érvényesülni hagyja. A Korm. rendelet továbbá túlzottan tágra nyitja az alkalmazásának körét, ugyanis a 1. § (2) bekezdés a) pontja nem korlátozódik csupán a veszélyhelyzet ideje alatt a tűzifaigények biztosításához szükséges kitermelésre, hanem megkötés nélkül, akár a veszélyhelyzettel össze nem függő fakitermelés esetén is előírja az alkalmazását. Következésképpen a rendelet által intézményesített alapjog-korlátozás a konkuráló alkotmányos érdek eléréséhez nem feltétlenül szükséges, sőt olyan esetekre is kiterjeszti az alapjog-korlátozást, amelyek nincsenek összefüggésben a veszélyhelyzetet kiváltó eseménnyel, így az nem tekinthető sem szükségesnek, sem arányosnak.

- [23] Amennyiben a fafajcserés szerkezetváltás jelentős terheket róna az erdőgazdálkodókra, így visszatartva őket a lakosság esetlegesen megnövekedett tűzifaigényének a fakitermelés fokozásával történő kielégítésétől, és erre alapozva korlátozná a jogalkotó az egészséges környezethez való alapjogot, az sem lenne arányban azzal, hogy a jövő nemzedékek helyzetét mintegy egy évszázadra meghatározva lehetővé teszi az idegenhonos inváziós fajok biodiverzitást rontó jelenlétét a hazai erődállományban. Jelen helyzetben ugyanakkor még erről sem beszélhetünk, mivel a fafajcserés szerkezetváltás nem ró aránytalan terheket az erdőgazdálkodóra, ugyanis – ahogyan a szakkérdésre adott természetvédelmi szakvélemény fogalmaz – a mesterséges felújítás költsége helyes gazdálkodás mellett minimálisra csökkenthető, illetve akár teljesen meg is takarítható. Ebből következően aránytalan egy minimális anyagi- és munkabefektetéssel járó, azonban az egészséges környezethez és a biodiverzitás megőrzéséhez hozzájáruló természetvédelmi kötelesség eliminálása a veszélyhelyzet idején.
- [24] A non-derogation elv sérelmét alátámasztják a kifejtett indokok, hiszen a rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontja a védelmi szint csökkenéséhez vezet olyan módon, hogy ez az elérni kívánt célhoz képest aránytalan. Az Alkotmánybíróság a 28/2017. (X. 25.) AB határozatban leszögezte, hogy a környezet megóvása érdekében „a jogalkotónak az elővigyázatosság elvére is tekintettel kell lennie, melynek értelmében az államnak kell igazolnia azt, hogy a tudományos bizonytalanságra is figyelemmel, a környezet állapotának romlása egy adott intézkedés következményeként bizonyosan nem következik be” {Indokolás [75]}. Az Alaptörvény XXI. cikkének tartalmát jelentő visszalépés tilalmának lényege, hogy a hatályos jogszabályokban fellelhető garanciák hatékonyságát kell fenntartani. Ahogyan az Alkotmánybíróság 28/1994. (V. 20.) AB határozatában rögzítette, anyagi jogszabályi garanciáktól nem léphet vissza a jogalkotó, azokat nem vonhatja el. Amennyiben mégis csökkenti a jogalkotó a védelmi szintet, akkor annak arányosnak kell lennie. A védelmi szint csökkentése az előbbiek szerint megállapítható, annak arányossága pedig nem támasztható alá már csak amiatt sem, mert a rendelkezés célja, hogy a lakosságot jelentős mennyiségben, költséghatékonyan lehessen ellátni tűzifával, azonban a Korm. rendelet az engedmény alkalmazását nem köti a tűzifa-ellátás érdekében történő fakitermeléshez.
- [25] A Tvt. előterjesztői indokolása szerint a természet védelme három feltétel együttes teljesülését igényli, amelyek közül az egyik, hogy egész társadalom a tőle elvárható módon és mértékben együttesen vegyen részt a természet védelmének megvalósításában, azon elv alapján, hogy az érdekek ütközése esetén a természetvédelmi érdek elsődlegességét kell vélelmezni. A bíróság álláspontja szerint a rendeletben e szemlélet nem érvényesül és a természetvédelmi érdek jogszerűtlenül háttérbe szorul a fent kifejtett indokok alapján.
- [26] Mindezekre tekintettel a bíróság a 287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés a) pontjában foglaltak alaptörvény-ellenességének megállapítását indítványozza az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése, XXI. cikk (1) bekezdése, valamint az 53. cikk (1) bekezdésében foglaltak vonatkozásában, indítványozza ezen rendelkezés megsemmisítését, továbbá az alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezés elsődlegesen általános, másodlagosan a jelen ügyre vonatkozó alkalmazási tilalmának kimondását.
- [27] Fentiekre tekintettel a bíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 34. § (b) pontja alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 131. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, egyben a Pp. 126. § (1) bekezdés b) pontja szerint felfüggeszti a peres eljárást az

Alkotmánybíróságnak a jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló eljárása befejezéséig.

[28] A végzés elleni fellebbezési lehetőséget a Pp. 128.§ (5) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2023. november 9.

dr. Króneisz Gábor s.k.
a tanács elnöke

dr. Bacsa Andrea s.k.
előadó bíró

dr. Ságfi Rita s.k.
bíró

